

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Pero Dunder
Mardin Milletvekili

20 Ağustos 2022 tarihinde Mardin'in Derik ilçesi üç yol mevkiinde yaşanan trafik kazasında 21 kişi hayatını kaybetmiş 26 kişi ağır bir şekilde yaralanmıştır. Cengiz Holding'e ait Eti Bakır fabrikasından yük alan tırın freninin patlaması sonucu meydana gelen kazada yaralılara müdahale etmek için etrafta toplanan yurttaslara yine aynı fabrikaya ait başka bir tır çarpmıştır. Olayın ardından 3'üncü bir tırın daha olduğu, lastiklerinin patladığını ve bu şekilde son anda durdurulduğu belirtilmiştir. İlk kazanın üzerinden 20 dakika geçmesine rağmen yeteri derecede tedbirler alınmadığı için ikinci kazanın gerçekleştiği de görgü tanıkları tarafından kamuoyuna aktarılmıştır.

Tırların eski olduğu, kamyonlardan tıra dönüştürüldüğü, bakımlarının yapılmadığı, tonajlarının kontrol edilmediği yönünde çokça bilgi kamuoyuna yansımıştır. Ayrıca 12 Mart 2020 yılında kazanın gerçekleştiği yolun tır trafiğine kapatılmasına dair kararın Mardin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Merkezi tarafından alınacağı toplantıya, Derik temsilcisi katılmamıştır. Söz konusu karayolundaki tır trafiğinin kısıtlanması yönündeki öneriye ise Derik Kaymakamlığı ve Derik İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından cevap dahi verilmemiştir. Kararda; söz konusu caddede 07.00 ile 21.00 saatleri arasında tır ve ağır tonajlı araçlar ile tehlikeli madde taşıyan araçların geçişlerinin yasaklanması istenilirken, "Derik Kaymakamlığı ve Derik İlçe Emniyet Amirliğinden tarafımıza herhangi bir cevabi yazı gelmediğinden, herhangi bir kısıtlama ve yasağın uygulanmamasına" denilerek söz konusu karar yürürlüğe girmemiştir.

Kazanın yaşanmasına neden olan ihmallerin açığa çıkarılması, kamuoyuna gerçek bilgilerin sunulması gerekirken, Derik Sulh Ceza Hâkimliği tarafından olaya yayın yasağı getirilmiştir. Bu durum başta Derik halkı olmak üzere toplumun tüm kesimleri tarafından olayın üzerinin örtülmek istendiği şeklinde anlaşılmaktadır.

Tırların il ve ilçe merkezlerinden geçmesinin de ayrıca bu ve benzeri kazaların yaşanmasında önemli bir etkisinin olduğu bilinmektedir. Nitekim bölge halkının çevre yolunun yapılmasına dönük talepleri defalarca kez soru ve araştırma önergeleri ile Meclis gündemine taşınmış ancak bir geri dönüş yapılmamıştır.

Bilindiği üzere buradaki Eti Bakır Tesislerinin tamamı Cengiz Holding'e aittir. Mardin-Diyarbakır yolundaki güvenlik kulelerinin bu holdinge ait TIR'ların güvenliğinin sağlanması için yapıldığına dönük tepkiler hala sıcaklığını korumaktadır. Nitekim hem Mazıdağı-Diyarbakır hem de Mardin Diyarbakır karayolundaki güvenlik kulelerinin ihalelerini Cengiz Holding almıştır. Yine Cengiz Holding'e ait fabrikalarda yeterli güvenlik tedbirleri alınmadığı, denetimler düzenli yapılmadığı için Mardin başta olmak üzere bölgenin doğasına verdiği zarar halkta büyük tepkilere neden olduğu da bilinmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Derik'te yaşanan ve 21 yurttaşın ölümüne 26 yurttaşın da yaralanmasına neden olan kaza ile ilgili adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır? Soruşturmalar hangi aşamadaadır?
- 2- Soruşturma kapsamında kim ya da kimlerin ifadelerine başvurulmuştur?
- 3- Başlatılan idari soruşturma kapsamında görevden alınan var mıdır? Kazalarda sorumluluğu bulunanlar hakkında gerekli yaptırımların uygulanması sağlanacak mıdır?
- 4- Kaza ile ilgili başlatılan adli soruşturma kapsamında tutuklanan olmuş mudur? Olduysa kimler tutuklanmıştır? Kazaya dair soruşturma kapsamında tutuklama yapılmadıysa bu tedbire başvurulmama sebebi nedir?
- 5- Cengiz Holding yöneticileri soruşturma kapsamında mıdır?
- 6-) İlk kazanın üzerinden geçen 20 dakikada hangi tedbirler alınmıştır? Olay yeri güvenliği neden sağlanmamıştır?
- 7-Kaza yapan tırların, kamyonlardan dönüştürülen tırlar olduğu bilgisi doğru mudur? Tırların bakımı neden yapılmamıştır?
- 8- Tırların tonajından fazla yük taşıdığı iddiası doğru mudur?
- 9-Olay anında üçüncü bir tırın daha olduğu görüntülerle de sabit olmasına rağmen İçişleri Bakanı ve Mardin Valiliği hangi bilgiye dayanarak üçüncü tırın olmadığı yönünde beyanatta bulunmuştur?
- 10- Derik'te hangi yasal gerekçeye dayanarak kaza haberlerine yayın yasağı getirmiştir? Yayın yasağı ile amaçlanan nedir? Bu aynı zamanda anayasal güvence altında olan haber alma hakkının ihlali değil midir?
- 11- Halkın talepleri ve güvenliği için yapılması gereken çevre yolu neden şimdiye kadar yapılmamıştır? Çevre yolunun yapılarak yol güvenliğinin sağlanması için bu kazanın mı yaşanması gerekiyordu?
- 12-Kazada üst düzey sorumluluğu bulunan Cengiz Holding'in neden olduğu kazanın ayrıntılarının paylaşılmamasının izahı nedir? Bu yaklaşımın Cengiz Holding'in iktidar tarafından korunduğuna dair ifadelere ilişkin kamuoyuna bir açıklama yapılacak mıdır?
- 13-Mardin Büyükşehir Belediyesi'nin Ulaşım Koordinasyonunun "Derik'te ağır ve tehlikeli yük taşıyan araçların saat 07 ile 21.00 arasında geçişinin yasaklanması" kararına gerek yok" diyen Derik Kaymakamı ve Emniyet Müdürü hangi gerekçe ile buna gerek yok demiştir? Derik Kaymakamı ve Emniyet Müdürü hakkında soruşturma başlatılacak mıdır? Çok sayıda can kaybına neden olan kazada sorumluluğu bulunanların ve buna dair idari işlem tesis edenlerin gerekli cezaları almaları sağlanacak mıdır?